

ת"פ 53173/22 - יאיר מרדיי חן נגד הוועדה המקומית לתוכנית ולבניה "מצפה אפק"

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עתפ"ב 22-05-53173 חן נ' הוועדה המקומית לתוכנית ולבניה "מצפה אפק"

בפני כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל
מערער יאיר מרדיי חן
נגד
הועדה המקומית לתוכנית ולבניה "מצפה אפק"
משיבת המערער בעצמו
ב"כ המשיבהעו"ד סמארה

פסק דין

לפני ערעור על החלטתו של בית משפט השלום ברמלה, מפי כב' הש' רבקה גלט, שניתנה ביום 20.03.22 בתו"ב 19-02-48626, ובה נדחתה בקשה המערער להארכת מועד תשלום קנס.

לבקשת הצדדים, ניתן פסק דין זה על-בסיס כתבי הטענות, ללא דיון.

רקע והליכים:

1. ביום 19.9.22 הורשע המערער, על פי הודהתו, בעבירות של בינה אסורה ושימוש אסור, לפי סעיף 243 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"א - 1965. מדובר בפיקול מבנה שנבנה בהיתר, ל-4 יחידות דיור עצמאיות, כשבכל קומה 2 יחידות דיור עם כניסה נפרדת. בנוסף, תוספת בניה בשטח של 15 מ"ר, סככה בשטח 6 מ"ר, מחסן בשטח 5 מ"ר וסככה נוספת בשטח של 8 מ"ר.

2. במסגרת הティיעון לעונש שב ונטל המערער את האחריות למעשים בגין הורשע, אך ציין שמדובר בנכיס משפחתי.

3. במסגרת גזר הדין, לאחר בוחנת מדיניות הענישה הנהוגת ולאור הנסיבות שפורטו, קבע בית המשפט כי מתחם הকנס ההולם נע בין 20,000 ל- עד 40,000 ל". בית המשפט ציין את חמורת העבירה אך גם הביא בחשבון שהמערער הוא אדם נורמטיבי, קצין בצה"ל, נעדר עבר פלילי, שזמן קצר לאחר הגשת כתב האישום, הרס שתי יחידות דיור מתוך ארבע היחידות שהופיעו בכתב האישום, כך שנוכן למועד גזר הדין הייתה קיימת יחידה בודדת אחת המושכרת לצורכי רווח כספי.

4. בית המשפט קמא הנכבד גזר על המערער קנס כספי בסך 28,000 ל", תשלום ב-16 תשלום חודשיים החל מיום 1.9.20, או 50 ימי מסר תמורה, והתחייבות כספית להימנע מעבירה. בנוסף, הוציא בית המשפט עמוד 1

צווי הריסה ואייסור שימוש.

הבקשות להערכת מועד תשלום הקנס:

5. ביום 28.1.22 הגיש המערער בקשה להערכת מועד תשלום קנס כדי לאפשר למערער לשלם את מלאו הקנס בתוך 30 ימים. בבקשתו כתוב המערער, בין השאר, כי רק ביום 26.12.21 קיבל להפתעתו לראשונה, דרישת תשלום חוב בגין פיגורים וריביות וזאת ללא כל התראה קודמת על אי ביצוע התשלום, בבקשתו זו צירף המערער דרישת תשלום חוב מאות המרכז לגביות קנסות. לטענותו לו היה ידוע, היה פועל לאלאר לתשלום החוב. לטענותו, חריגות הבניה נעשו בפועל על-ידי אביו, שהוא הבעלים על יחידת הדירות הנוספת המאושרת שפוצלה, והאב הוא שמחזיק אותה. על כן התחייב אביו לשלם את הקנס המקורי. המערער פירט כי עוד טרם התקבלה הודעה על אי ביצוע התשלום, שאל את אביו בעניין והאחרון השיב ש"הכל בסדר, וכל התשלומים מבוצעים בזמן, ואין מה להיות מודאג" המערער הסיף כי "מסיבות השמורות עם אביו ... בפועל לאשלם כל תשלום". עוד ציין המערער כי הוא עצמו קצין בשירות מילואים פעיל, שכיר בחברה ביטחונית, נשוי ואב לארבעה קטינים ומפרנס עיקרי. אביו בן 72, מתקיים בדוחק מקצבת זקנה ומצבו הפיזי והנפשי קשה ביותר, לאחר מספר אירועים מוחיים.
6. ביום 30.1.22 נתן בית המשפט קמא את החלטתו ולפיה: "ניתן להניח כי הקנס צבר קנס פיגורים ממשמעותי. ככל שתשלם הקרן בתוך 21 יום, יוכל הנאשם להגיש בקשה בעניין קנס הפיגורים, ואז תתבקש התביעה לשקלול עמדתה. ואולם כל זמן שלא תשלום הקרן במועד, ימשיך קנס הפיגורים להצטבר".
7. ביום 20.2.22 הגיש המערער הודעה דחופה להערכת המועד תשלום הקרן בשל אי קבלת שובר תשלום. המערער ציין כי פנה פעמיים רבות למרץ לגביות קנסות, לצורך הנפקת השובר תשלום הקרן בסך 28,000 ₪, אך לא הגיע.
8. ביום 20.2.22 נתן בית המשפט קמא החלטתו לפיה השוברים לתשלומי קנסות בתיקי ת"ב נמסרים מיד הועודה המקומית ולא ברור מדו"ע המtin המערער עד עתה, במשך שנה וחצי, מבליל למלא אחר הוראות גזר הדין, כאשר למעשה תשלום הקרן היו אמורים להסתティם. בית המשפט קמא הורה למערער לקבל לאלאר את השוברים מהמאמישה ולשלם את הקנס תוך 30 יום. לאחר מכן ישקלול בית המשפט מה יהיה דין קנסות הפיגורים שנצברו.
9. ביום 22.2.22 הודיע המערער לבית משפט קמא על תשלום הקרן בסך 28,000 ₪, ובית המשפט הורה על קבלת תגوبת המאשימה לעניין ריבית הפיגורים.
10. ביום 27.2.22 הגישה המאשימה תגובתה ובה התנגדה לביטול תשלום הפיגורים או הפחחתם. לטענתה נשלחו השוברים למערער, מיד לאחר מתן גזר הדין, באמצעות בא כוחו עו"ד דוד גיל. עוד טענה המאשימה כי השוברים מן הסתם נמסרו למערער על ידי עורך דין, שכן עו"ד הגיש בקשה בהסכמה להערכת מועד ביצוע צו הריסה בחודש אוקטובר 2020, קרי 4 חודשים לאחר מתן גזר הדין. לטענת המאשימה המערער "מתחכם" ואני להתחשב בו ובנימוקיו.
11. ביום 3.3.22 הורה בית המשפט למאשימה להבהיר האם הקנס מטופל במרכזי לגביות קנסות ומה גובה קנס

הפיגורים שנצבר עד כה.

12. ביום 6.3.22 הבהיר המאשימה כי הכנס אכן מטופל במרכז לגבית קנסות והענין התעורר רק לאחר שנשלחה דרישת תשלום למקש מטעם המרכז לגבית קנסות. עוד צוין כי סכום הכנס העדכני שהתווסף אינו במידעת המאשימה, אך ההערכה היא שהסכום/amoor להיות כ-20,000 ₪. בית משפט קמא קבע כי: "משנמסר כי הכנס מטופל אצל המרכז לגבית קנסות, לא יתערב בית המשפט באופן גביותו. על הנאשם לפנות לשם".

13. ביום 18.3.22 הגיע המערער "תשובה לתגובה להערכת מועד תשלום קנס" בה חזר וביקש להאריך את המועד תשלום הכנס בהתאם לסמכוות הטבועה של בית המשפט. לטענתו לא קיבל מעולם מהמאשימה הودעת תשלום או התראה לפני העברת הגביה למרכז קנסות או התראה שהכנס עלול לגדל ב-50%. בפעם הראשונה שקיבל המערער הודעת תשלום מהמרכז עד סכום החיוב על 44,800 ₪. המערער ציין כי התנהלות זו של פתיחת תיקים בטרם מיצוי בסיסי וסביר כגון מכתב התראה, הוא עול ואף רשלנות. האior מצדו בתשלום נבע מכורח נסיבות שנוצרו לאחר מתן פסק הדין ואלו לא היו בשליטת המערער.

14. ביום 20.3.22 החליט בית המשפט כי הכנס כבר היה/amoor להיות מסולם כלו לפי מועד התשלומים שהוטלו בヅר הדין. משהובahr כי הכנס מטופל במרכז לגבית קנסות, אין הצדקה לדון בבקשתה ועל הנאשם לפנות למרכז.

15. ביום 27.4.22, פנה המערער לבית משפט קמא בבקשתה למתן החלטה בבקשתה להערכת מועד תשלום הכנס. המערער טען בין השאר כי ניסה למצות הליכים במרכז לגבית קנסות לצורך ביטול ריבית הפיגורים, אך המרכז השיב שאין זה המקרה בו יתערב ויפחת מהתשלום, זכות זו שמורה למקרים חריגים בלבד. המרכז נתן למערער רק אפשרות לפירשת תשלום.

16. בבקשתו זו פירט המערער בנוסף טיעונים מצדיקים לדבריו הענות בבקשתו: הכנס משפחתי; המערער נטל אחריות ופועל בנחישות להוצאה היתר; הכנס הראשוני היה גבוה; הוא לא קיבל לידי שוברים תשלום הכנס ומכל מקום משפחתו התחייבת לשלם; חוסר בתראה מהמשיבה או מהמרכז על אי ביצוע תשלום קנס; הקrho שלמה במלואה; מצבו הפיננסי וכי רע; סכום ממשועות; סמכותו של בית המשפט הינה להאריך מועדים לצורך עשיית צדק, ובהעדר החלטת הארכה יעשה לו עול.

17. ביום 28.4.22 נתן בית משפט קמא את החלטתו בה ציין כי הבקשתה אינה ברורה שכן המערער מסר כי שילם את קנס המקורי. ככל שהמערער ביקש הארכה של מועד תשלום ריבית הפיגורים עליו לפנות למרכז שכן בית המשפט קמא אינו משתמש כערצת ערעור על החלטות המרכז.

18. ביום 1.5.22 הגיע המערער הודעת הבירה ובבקשתה למתן החלטה בבקשתה להערכת מועד תשלום הכנס. בהודעתו הבירה כי לבית המשפט הוגשה בקשה להערכת מועד תשלום הכנס ולמרכז לגבית קנסות הוגשה בקשה לביטול הנסות. בית המשפט אינו מתבקש לשנות את גובה הכנס או להתערב בהחלטת המרכז אלא להאריך את המועד תשלום הכנס עד לתאריך 21.2.22 בהתאם לסמכות שירות/TeVועה הנתונה לבית המשפט. החלטה זו נמצאת בסמכות בית המשפט בין אם ניתנה החלטה על ידי המרכז ובין אם לא. אם יعتר בית המשפט לבקשתה, תוגש ההחלטה למרכז לצורך עדכון הריביות והפיגורים בהתאם, שכן המרכז כפוף להחלטת בית המשפט הנכבד בקשר למועד התשלום ולא להיפך.

19. באותו יום חזר בית המשפט קמא על החלטתו כי "כבר ניתנה החלטה לאחר שהאיור בתשלום הקנס בגין לגזר הדין נלקח בחשבון. בעניין קנס הפיגורים, יש לפנות למרכז לגביית קנסות".

טענות המערער:

20. סעיף 87 (א) לחוק העונשין, תש"ל-ז-1977 קובע כי: "נקבע מועד ביצועו של עונש, באחת מהוראות פרק זה או בבית המשפט לפיה, רשיי בית המשפט לדוחות את הביצוע למועד אחר". מכאן שגגה בית משפט קמא בכך שסביר שהסמכות נתונה למרכז לגביית קנסות בלבד;

21. שגגה בית משפט קמא בכך שהורה למערער תשלום את הקרן לצורך קבלת תגבות המأشימה שעה שככל לא עיין בבקשת גופה בה נכתב במפורש, אף צורפה אסמכתא, לכך שהטיפול הועבר למרכז לגביית קנסות, ולאחר מכן דחה את הבקשה מהסיבה שצינה במפורש בבקשת המערער. לצורך מיצוי ההליכים, פנה המערער למרכז לגביית קנסות להפחחת תשלום הפיגורים והריביות אך קיבל תשובה שלילית.

22. בית המשפט סמכות טבועה להארכת מועדים. סמכות זו מועדה ל"עשית צדק" במקרים בהם העמידה במועדים עלולה להביא לתוצאות קשה להשלים עמן כבמקרה דן. בעיקר במקרים בהם קיימות נסיבות שאינן בשליטת החיב, והמנוגנות ממנו לקיים את התחייבותו בעיטה (רע"א 1233/91), מה גם שבית משפט קמא העדיף פרוצדרה על מהות, שעה שכבר נפסק שעשית צדק עדיפה על שיקולי פרוצדרה (ע"א 189/66).

23. המערער לא העלה על דעתו כלל ועיקר שסכום הקנס יכול להכפיל עצמו בעשרות אחוזים וכבר נפסק שנייתן להכיר בטעות של בעל דין ביחס למצבו המשפטי או העובדתי בלבד שהטעות אינה טעונה מובנת מalias כדי שמהווה טעם מיוחד (ע"א 6842/00).

24. בית משפט קמא לא נתן דעתו כלל לשיקולים, לעובדות ולנסיבות שהעלתה המבוקש לצורך הארכת המועד לתשלום הקנס, אשר תפח לממדים לא פרופורציונאלים.

25. המערער לא קיבל שוברים לתשלום, הטרעה על הגדרת הקנס, או העברת הטיפול למרכז לגביית קנסות, מדובר בהתנגדות בלתי הוגנת ולא סבירה של המأشימה והמרכז, מקום בו קמה לה חובת גילוי מוגברת כלפי החיב, כרשות מנהלית.

26. עוד חזר המערער על נימוקי בקשו מיום 27.4.22, להארכת מועד תשלום הקנס, כפי שפורטו בסעיף 17 לעיל.

טענות המשיבה:

27. דין הערעור להידחות על הסף, שכן תקופת הזמן להגשת הערעור הסתיימה ביום 22.4.22 והערעור הוגש ביום 24.5.22, זאת ללא שהוגשה בקשה להארכת מועד.

28. תוכאתה המעשית של היונית לבקשה להארכת מועד לתשלום הקנס היא ביטול תוספת תשלום הפיגורים בהם חוויב המערער, לאחר שהקנס לא שולם על פני תקופה של שנה וחצי.

29. את החלטת המרכז לגביית קנסות בה נדחתה בקשו של המערער לפטור אותו מתשלום תוספת קנס

הפיגורים, קיבל המערער כבר בחודש ינואר 2022, אך הוא ניסה לעקוף את המרכז על ידי פניה לבית משפט קמא שהבהיר ובצדק, כי אינו מהווע ערכת ערעור על החלטות המרכז.

30. למערער אין זכות עerrer לפי סעיף 87 (ד) לחוק העונשין ואין לבית משפט קמא הסמכות להתערב בגביהט הקנס שגביהטו מטופלת על ידי המרכז לגביהט קנסות. בرع"א 8994/11 קבע בית המשפט העליון כי על חוב חל סעיף 5ג לחוק המרכז לגביהט קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה - 1955, הקובלע כי הסמכות לפטור מתשלומי תוספת פיגורים על חוב, נתונה למרצן לגביהט קנסות, בעוד שtospat פיגורים על פיצוי נתונה לבית המשפט שנותן את גזר הדין.

31. בית משפט קמא לא הורה למערער לשלם את הקרן שהוא חייב לשלם על פי גזר דין חלווט, אלא התייחס להצעתו של המערער לשלם את הקנס בחיווב, כדי שיתאפשר לו לפנות בעניין תשולמי הפיגורים.

32. המערער רשום כבעל המקראקיין והוא אחראי על הנעשה במקראקיין, גם אם העבירה נעשתה על ידי אחר מבני משפחתו. טענתו כי לך אחריות על מעשי אחרים היא טעונה בעלמא שנטענה ללא תימוכן.

33. גזר הדין שניית בפני המערער ובנכחותו מהווע הודהה על חובתו לשולם הקנס. לעניין דרכי גביהט הקנס, לא קיימת זכות מתן הודהה נוספת לנאים. על כן טענתו להתנהלות פגומה של המשיבה בכר שלא הודיעה לו על העברת הגביהטה למרצן גביהט הקנסות, אין לה על מה להסתמך.

34. טעונה נוספת שליטה בראשונה רק בכתב הערעור היא שהמערער לא קיבל שוברים לשולם מאת המשיבה. טענה זו לוקה בחוסר תום לב שכן השוברים נשלחו לעורך דין של המערער. המערער שתק במשך שנה וחצי ולא טען שלא קיבל שוברים. בנוסף לכך, בבקשתו להארכת מועד לשולם קנס מיום 30.1.22 כתב המערער כי לשאלתו ענה אביו שככל התשלומים מבוצעים בזמן.

דין ומסקנות:

35. כאמור, דין הערעור להידוחות על הסף, שכן תקופת הזמן להגשת הערעור הסתיימה ביום 22.4.22 והערעור הוגש ביום 24.5.22, זאת ללא שהוגשה בקשה להארכת מועד. לא אדקדק בכר, לנוכח מסקנתו בבחינה מהותית של המבוקש.

36. בע"פ 4919/14 **אחולאי נ' מוו.** (2017) הבהיר בית המשפט העליון כי "ענינו פרישה ודחיה של חובות ישמרו למרצן לגביהט קנסות" ואף הטעים ש"ככל, אין לבית המשפט הפלילי סמכות מקבילה לסמכוות המרכז לגביהט קנסות להורות על דחיה או פרישה של קנסות. זאת, מטעמים של ודאות משפטית וסופיות הדיון, ובהינתן שהמומחיות בכגון דא מסורה למרצן לגביהט קנסות". לא מצאתי כי בענייננו יש לנוהג בחריג לככל ברור זה.

37. טרונית המערער לעניין ידעו בדבר הטלת הקנס, חובתו לשולם והיעדר התרעעה בדבר העברתו לטיפול המרכז, תמהותה למדוי, שכן המערער נכח בעת גירתו עונשו וגם בהמשך עקב אחר ההליך, הגיע בקשות ונענה. למערער כמה חובה לשולם, שלא בוטלה ולא הושתתה, ולא ברור מדוע סבר המערער כי הוא פטור מתשלום, שלא ניתנה בשום שלב החלטה המעכבת את התשלום.

38. כך גם לעניין התchiebotnu הנטענת של אחר לשולם הקנס, לה טוען המערער - מי שדיםנו נגזר לעיזום כספי, אינו יוצא ידי חובתו ב"המחאת חיבוקים" לאחר, בבחינת "שגר ושכח", גם אם הייתה טעונה זו של המערער מוכחת.

.39. אין הדעת נוחה, על-פני הדברים, מ מצב שנוצר בהחלטתו של בית המשפט קמא, החל מיום 22.1.2022 כמובא לעיל, החליט בית המשפט כי "... כל שתולם הקמן בתוך 21 יום, יוכל הנאשם להגיש בקשה בעניין קנס הפיגורים, ואיזו תתבקש התביעה לשקל עמדתה...". הقرار שולמה, התביעה התנגדה, אך ההחלטה של בית המשפט ניתנה סוף- דבר על-סמן העברת העניין למרכז, ותוכנה התחזקה ב"משנמסר כי הקנס מתופל אצל המרכז לגבית קנסות, לא יתרעב בית המשפט באופן גביתו. על הנאשם לפנות לשם". אולם, לא ניתן לתת לכך משקל מכריע או מהותי, שכן כך מורה הדיון, כהלה שנספקה בעניין **אזהלאי** הנ"ל.

סוף-דבר:

.40. טענותיו העיקריות של המערער נדחות, ומופיע כי הסמכות נתונה למרכז לגבית קנסות - נדחה הערעור.

ניתן היום, י"ב تمוז תשפ"ב, 11 יולי 2022, בהעדר הצדדים.